

Gáspár Milán (Partiumi Keresztény Egyetem)

Interetnikai kapcsolatok vizsgálata a Partiumi Keresztény Egyetem hallgatói körében

Munkámban az interetnikai viszonyok egyes részterületeit vizsgáltam a Partiumi Keresztény Egyetem hallgatói körében. A vizsgálatom tárgya egyrészt magában foglal néhány kisebbségi csoporthoz kapcsolódó társadalmi távolságtartást, másrészt a kutatás kiterjed etnonimák értékelésére, társadalmi csoportok besorolására, illetve az alanyok etnikai-kulturális identitásának a meghatározására. A kutatás feltáró-leíró jellegén túl az összefüggésvizsgálatok is fontos szerephez jutnak. A hipotéziseim az egyes társadalmi csoportokhoz való viszonyulásnak háttérváltozókkal, illetve kulturális értékekkel való kapcsolatára irányulnak. Kvantitatív kutatásom online kérdőívben alapszik. A mintavétel szubjektív. A célcsoport mérete körülbelül 800 fő. Csak a teljes kitöltéseket vettem figyelembe (N=103). Az eredményekből többek között azt tudtam meg, hogy a minta egésze magyar anyanyelvű és magyar etnikai identitású, a hazához való kötődés mértéke alacsony, továbbá az alanyok a vizsgált csoportok közül a romákkal szemben a legelőítéletesebbek.

Gellai Fanni (Szegedi Tudományegyetem)

A mohácsi III. számú tömegsír embertani leletanyagának *postcranialis* elemein megfigyelt *perimortem* sérülések előzetes oszteoarcheológiai vizsgálatának eredményei

Az 1526. augusztus 29-én lezajlott mohácsi csata a magyar történelem egyik letragikusabb eseménye. Következményei évszázadokra meghatározták hazánk politikai, társadalmi és kulturális viszonyait, de egész Európa történelmére is hatással voltak. Az előadás célja, hogy bemutassuk a mohácsi csatához köthető III. számú tömegsírban talált csontmaradványok előzetes oszteoarcheológiai elemzésének eredményeit. A ma ismert tömegsírok a Banya megyei Sátorhely község határában fekvő Mohácsi Nemzeti Emlékhely területén található. A III. számú tömegsír bioarcheológiai leletanyagának teljes feltárására 2020 augusztusa és 2022 októbere között került sor a pécsi Janus Pannonius Múzeum igazgatója, Dr. Bertók Gábor régész vezetésével. Az antropológiai leletanyag vizsgálata a SZTE TTIK Embertani Tanszék laboratóriumában zajlik Dr. Pálfi György tanszékvezető egyetemi docens vezetésével. 45 véletlenszerűen kiválasztott egyén csontmaradványainak a vizsgálatát végeztem el, melyek közül 35 egyén esetében tudtam a *postcranialis* vázát vizsgálat alá vonni. A vizsgálatok során az elhalálozási életkor becslésére és

a *sexus* meghatározására az oszteoarcheológiában általánosan alkalmazott standard makromorfológiai módszereket használtam. A paleopatológiai vizsgálatok során a hangsúlyt a bemutatott esetek *postcranialis* vázán előforduló *perimortem* sérülések feljegyzésére és elemzésére fektettem. A megfigyelt *postcranialis* sérülések a kivégzés előtti napok küzdelmei során keletkezettek akár csatahelyzetben, akár a menekülő keresztény sereg és a civil lakosság üldözése során. Azonban nem kizárt, hogy az általam detektált léziók az írott forrásokban említett, a csata utáni oszmán-török sereg általi kivégzés eseményéhez köthetők. Az érintett egyének sérüléseinek vizsgálata hozzásegít az áldozatok utolsó napjainak megismeréséhez, betekintést kaphatunk a csata, valamint az azt követő események folyamatába is.

Gémes Imre (Budapesti Corvinus Egyetem Rajk Szakkollégium)

Térbeli interakciók a magyar kiskereskedelmi benzinpiacon

Az elmúlt években számos sokkhatás érte a magyar üzemanyagpiacot. A fogyasztói jólét és a piac kiegyensúlyozott működésének biztosítása érdekében elengedhetetlen annak megértése, hogy ezek a kis márkák hogyan lépnek kölcsönhatásba a többi résztvevővel. Az előadott tanulmányom azt vizsgálja, hogy a mindössze néhány töltőállomással rendelkező kis üzemanyagmárkák hogyan lépnek térbeli kölcsönhatásba más töltőállomásokkal a magyar 95-ös oktánszámú benzin piacán. Idősoros térökonometriai elemzéssel feltárom, hogy a versenytársak által felszámított árszint változása hogyan hat a kis töltőállomásnak az árváltozására. A hatásokat a versenytársak típusa szerint különítem el a töltőállomás helyi piacán, amelyet körkörös területként határozok meg. Az érintett helyi piacok sugarának fokozatos növelésével bemutatom, hogy a távolság függvényében hogyan bontakozik ki a térbeli függőség. Hasonló felállásban a körkörös piacok helyett koncentrikus gyűrűket vezetek be a heterogén állomáshálózati sűrűségből eredő torzítások mérséklése érdekében. Összességében a nagy prémium márkák által felszámított áraknak van a legnagyobb és legtartósabb hatása a távolság függvényében, ezt követik a nagy diszkontok és más kis állomások árai. A térben releváns nagy prémium és nagy diszkont márkák a kis márkák 10 kilométeres körzetében találhatóak, míg a releváns kis márkák legfeljebb 5 kilométerre vannak az adott kis állomástól. Ezekben a széles tartományokban az interakció szintje a távolsággal gyorsan csökken. Az eredmények érdekesek lehetnek a versenyhatóságok számára a piac meghatározásakor és az új állomások helyéről döntő város-tervezők számára.